

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápary, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít

— Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

Világ folyása.

Spaun báró lemondása.

A magyar és az osztrák hivatalos lap mai száma közli *Spaun* báró tengerészeti parancsnok fölmentését ettől az állásától és *Montecuccoli-Polinago* Rudolf gróf altengernagy kinevezését a tengerészet parancsokává.

A *Spaun* báróhoz intézett, igen meleg hangú királyi kézirat így szól:

Kedves *Spaun* báró!

Haditengerészetemnél eltöltött ötvennégy évi dicsőséges szolgálat után, amelynek során ön úgy békében, mint háborúban többször kitüntette magát, ön egészségi szempontból sürgős szükségét érzi annak, hogy nyugalomba vonuljon. Sajnálattal teszek eleget kérésének és bocsátom önt el abból a kiváló állásából, amelyet haditengerészetem élén elfoglalt, de azok a bő tapasztalatok, amelyeket ön szerzett, a jövőre is képessé fogják önt tenni arra, hogy tudását tengerészeti kérdések megvitatásánál a közjó érdekében érvényesítse. Azokért a kitünő szolgálatokért, amelyek az ön tartalmas életpályáját jellemzik, hálatelt elismerésemnek maradandó kifejezést óhajtók adni és ez okból elrendelem, hogy flottámnak, annak a flottának

egyik építendő hajóját, amelynek jól át gondolt kiépítését ön kezdeményezte, önnek haditengerészetem kiváló fegyvertényeire emlékeztető névvel tüntessék ki. Az a tisztelet, amelyivel haditengerészetem ön iránt viseltetik és az én meleg jóindulatom töltse el önt meglepedéssel még számos éven át minden visszpillantásnál, amelyet ön érdemekben oly gazdag multjára vet.

Radmer, 1904. október 5-én.

Ferencz József s. k.

Az orosz-japán háború.

A tél közeledte a japánokat Port-Arturnál fokozott erőfeszítésre sarkalja és el is követnek mindent, hogy még a kedvezőtlen időjárás beállta előtt döntő csapást mérjenek az oroszokra. Nehéz ostromágyukat szállítanak oda s a bombázás most még irtózatossá lesz az eddiginél. Az oroszok viszont igyekeznek átörni az ostromzárt, hogy élelemhez és lőszerhez jussanak a várban, mert már mind a kettő nagyon fogyatékban van. A port-arturi kereskedőktől megvonták azt a jogot, hogy lisztet adhassanak el s most maga a városi tanács árulja a lisztet, még pedig jóval olcsóbb, majdnem harmadrész áron, mint amennyit a kereskedők zsaroltak.

Szadi, a hegedüs.

Irta: Max Pemberton.

Szadi, a hegedüs hóna alá kapta kis fekete hegedütartóját s nyomoruságos szobácskájának ajtaját olyan gondosan bezárta, mintha Dárius kincseit rejtene magában. Azután nyakába vette a várost, hogy kenyér után nézzen, mert immár másfél napja egy falatot se látott, noha jól tudta, hogy ez nehezen fog menni, mert hiszen 1870-et irtak, a porosz-francia háborúnak rettenetes évét, mikor Strassburgban a dologkerülő muzsikuskoknak kenyér se jutott. De hát az éhes gyomor nagy zsarnok. Úzte, hogy menjen. Talán csak megkönyörül rajta egy jószívű telebarát s dob neki, ha egyebet nem — egy csontot.

Mikor a kapuból kiért, egy hatalmas ágyulövésre rezzent össze.

Vajjon mikor lesz már ennek az átkozott durrogatásoknak vége? Ma már éppen 33-ik éjszaka, hogy az átkozott poroszok ágyui szólnak s ki tudja, még meddig fognak szólni? De nem folytathatta eszmemenetét, mert egy második ágyulövés is eldőrdült s egy kartács oly irtózatossá robajjal csapódott le Szadi lakásának fedelére, hogy ez megmerevedett, mint a czővek s egy lépést se tudott előre tenni.

Szadinak nem voltak földi javai, nem sokat törődött tehát a kartács okozta tűzzel, de valamije mégis volt, amit sajnált volna, ha odaég, egy kis tenyéryni arczkép Lucytól, Ludenmayer festő feketeszemű leányától, akitől Szadi könnyek közt vett bucsut, mikor elérzékenyedve azt mondta:

— Isten vele, Szadi! Isten vele örökre!
Mi nem jövünk vissza Strassburgba soha!
Tudta, hogy a leány úgy se lett volna

A mandzsuriai harczterén nem történt nevezetesebb esemény. Szent-Pétervárott egyre az a hír kering, hogy a hadvezetésben változások fognak beállni. A hangulat általában *Kuropatkin* mellett van és legkevésbé sem kedvező *Alexejev*re nézve, akiről azt tartják, hogy több ízben erősen bénítólag hatott a hadműveletek menetére. Ennek a hangulatnak ad kifejezést a *Novoje Vremja* vezércikke is, amely a következőket mondja: «Oroszország közvéleménye azt óhajtja, hogy *Kuropatkin* minden más tényezőtől függetlenné tétessék, mert csak ez biztosíthatja a sikert. A sikerre pedig okvetlenül szükségünk van, mert helyzetünk már olyan rossz, mint régen nem volt.»

Uchtomsky herczeg ellentengernagynak, a port-arturi orosz hajóraj volt parancsnokának elmozdításáról a következőket írják a párisi *Echo de Paris*-nak: Mikor *Uchtomsky* herczeg a hajóraj augusztus 10-iki kitörése után nagyobb veszteség nélkül és a császár határozott parancsa ellenére visszatért a hajórajjal a port-arturi kikötőbe, *Stösszel* tábornok, a várparancsnoka, a tengerészet és a helyőrség főbb tisztjeiből álló kivételes hadbírótságot hívott össze, amely a tengernagyot képtelennek nyilvánította arra, hogy tovább is a hajóraj parancsnoka legyen és helyébe *Wirren* kapitányt álli-

soha az övé; de azért, mikor a rideg, komor éjszakának neki vágott, szeméből csak úgy patakzottak a könnyek.

Szadi sohase volt gazdag ember. De mielőtt a háború kitört, tisztességes állása volt, aminek jövedelméből gondtalanul megélhetett. Ez az átkozott háború azonban megfosztotta állásától és koldussá tette.

Az igaz, hogy a polgármester a derék Ulrich tábornokkal karöltve berendezett egy népkonyhát, ahol a keresetnélküliek ingyen ebédet kaptak; de ő, Szadi Decourcelles, akinek ereiben királyi vér csörgedezett, csak nem ülhet le olyan asztalhoz, ahol napszámósok étkeznek? Attól a gondolattól is fázott, hogy honfitársainak pénzért huzza el a *Marseillaise*-t. Pedig most már nem lehet alkudozni, mert úgy érezte, hogy betörni is képes volna, hogy egy falat kenyérhez jusson. . . . Már-már azt kívánta, hogy az ellenség, azok az utálatos poroszok bevegyék a várost, hogy vége legyen az ostromnak s az emberek ismét keresethez és kenyérhez jussanak. . . .

De aztán undorral vetette el ezt a hazafiatlan gondolatot. . . . Nem. Inkább éhen hal; csak a város meg ne adja magát.

Enyhe szeptemberi éjszaka volt. A felhők közül tündökölve kandikáltak elő a csillagok. Ember alig járt az utcán. Féltek a folyton repdeső kartácsoktól, amiket a poroszok röpitettek az alsóvárosra.

Szadi úgy hozzászólt ehhez a zenéhez, hogy fel sem vette már. Közömbösen nézte az elhullt fiatal katonák hófehér arczát. Úgy szeretett volna közöttük feküdni. Akkor legalább már nem fájna semmi.

Egy jószívű katona figyelmeztette, hogy nagyon veszedelmes helyen jár. De ő alig köszönte meg. Ha egy darab komisz kenyéret

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Chioggia.

Szegény halász-szigetke
A lagunák során,
Egy virágszál se nyílik
A házak udvarán.

Nincs földje, gyára, telke,
S a napja perzselő, —
De dús kincsekkel ér fel,
Amije van: a nő.

Roskatag házsorok közt,
Hol lépni félsz talán,
Csodás rózsává feslik
A rózsás csodalány!

Oltári Madonnácul
Mik örök éltűek,
Titánok szent ecsetje
Öt örökíti meg.

Ha bolygsz Itáliában
Nagy alkotók nyomán
S megbűvöl egy Madonna:
Az chioggiai leány!

Van egy ház otthon, nálunk,
Egy ház a sok között;
Egy szőke szende lányka
E házba költözött.

Ha élnének titánok,
S kezük voln' isteni:
Nem Chioggiába mennének
Madonnát festeni!

Balla Miklós.

totta, akit egyszersmind ellentengernagygyá léptettek elő. Ezeket a határozatokat a helytartó és a császár jóváhagyta.

A lippei viszály.

A kis Lippe fejedelemség trónjáért teljes mértékben kitört a harc a lippei uralkodóház biesterfeldi és schauburgi két ága között. Az örökösödés kérdését tudvalevőleg a német birodalom szövetségstanácsa elé terjesztették döntés végett, de magában a kis országban a két párt hevesen tusakodik egymással. A fejedelemség fővárosából, *Detmoldból*, ezeket jelentik a helyzetről:

Minthogy Detmoldban a tifuszjárvány nagy mértékben dühög, a lippei országgyűlés elhatározta, hogy üléseit a járvány megszűntéig *Lage* városában fogja tartani. A régensségi törvény kiegészítésére vonatkozó javaslat és Vilmos császár távirata dolgában bizottságot küldtek ki, amely már megalakult és megkezdte üléseit. A bizottság az országgyűlés elnökségéből és választmányából s négy más képviselőből áll. A bizottságban mind a két pártnak vannak hívei s így heves viták várhatók. Az ellentétek enyhítése érdekében elhatározták, hogy a bizottság tárgyalásait egyelőre szigorúan titokban tartják. Megjelent a tárgyaláson *Gevekot* államminiszter is. Azt beszélik, hogy a császár távirata igen eles vitákat fog előidézni.

A berlini *Lokalanzeiger* kérdést intézett több kiváló államjogászhoz és egyetemi tanárhoz a lippei örökösödési viszály ügyében és mindannyian úgy nyilatkoztak, hogy a trónöröklés és a régensség átvétele *Lipót lippe-biesterfeldi grófot* illeti meg.

— **A városi képviselőtestület** tegnap este hat órakor *Vio* Ferencz dr. polgármester elnöklésével ülést tartott. Jelen volt 39 városi képviselő. A múlt ülés jegyzőkönyvét *Fest* és *Fésüs* dr. városatyák hitelesítették.

Vio polgármester jelenti, hogy Garofolo az iskolaszékben viselt alelnöki tisztségéről le-

adott volna neki, azt hálával fogadta volna, de a katona maga is éhes volt, mogorván váltak el tehát egymástól. A katona egy sörházba ment. Szadi a bástyák felé tartott. Utközben egy rombadólt ház pinczegádjára botlott s azt gondolta magában: Hátha itt van valami harapnivaló s rá egy kis torok-öblöget? Sem polgári, sem büntető törvény el nem tilthatja, hogy a patkányok lakomáján résztvegyen. Szinte felkiáltott örömeiben, a jó falatokra gondolva, mikor egyszerre csak egy durva kéz megragadta, halt-ot ordított fülébe, orra elé tartotta a tolvajlámpát s a pisztolyt homlokának szegezte.

— Halló jómadár, hogy kerül ön ide? — kérdezte a német utálatos torokhangon. — Egy percnyi gondolkodási időt adok, hogy feleljen, de igazat mondjon ám, különben lelövöm, mint egy veszett macskát.

Szadi ereiben, aki csak az imént is olyan józanul gondolt a halálra, mint egy böcs, megállt a vér; de azért bátran válaszolt:

— Az éhség hozott ide. Nem ettem másfél napja egy falatot sem.

— Ugy? röhögött a német. No de nem tesz semmit. Meghalni így is jó. És újra felémelte a pisztolyt és Szadi homlokára tartotta.

Szadiban kétségbeesett vágy támadt élni, élni. Kezét remegő szívéhez szoritotta s így szólt magához:

— Sohase fogsz többé beszélni senkivel és nem fogod a napot látni többé soha.

A német olvasott: egy, kettő, három; ha 10-et mondok, lövök.

Mikor az öthöz ért, egy második hang is hallható lőn.

mondott. Lemondását az iskolaszék és a tanítótestület között felmerült nézeteltéréssel okolja meg. A lemondást és a megüresedett tisztség betöltését a jövő ülés napirendjébe fogják felvenni.

Ezután *Ossoinack* János képviselő kér szót és kifejti, hogy nagyon megörült a kormányzó és a polgármester amaz ígéretének, hogy a kivándorlók ellátása ügyében a belügyminiszterhez fordulnak. A kivándorlók nagyon nehéz viszonyok közt vannak és házaik szűkek és egészségtelenek. Kéri tehát a polgármestert, intézkedjék, hogy a szegény kivándorlók helyzete mielőbb megváltozzék.

Vio polgármester válaszában kijelenti, hogy ez a dolog nem a városi tanácsot, hanem a belügyminiszteriumot és a kivándorlási iroda alkalmazottait illeti, mindazonáltal válaszol *Ossoinack* kérdéseire. A kivándorlók tényleg nehéz helyzetben vannak, mert sokan nagy károkat szenvednek amiatt, hogy nem indulhattak el a Slavoniával. A viteldij is nagyobb, mint a nyári hónapokban, amikor 120 korona volt és most 180 és ellátásuk is rossz. Különben a kivándorlók panaszait jegyzőkönyvbe foglalják és a belügyminiszter elé terjesztik. A kivándorlókra vonatkozólag kijelenti, hogy a közel jövőben építenek nekik egy házat, amely 2400 embert lesz képes befogadni.

Ossoinack tudomásul veszi a választ.

A városi hatóság javasolja, hogy a hatósági pénztárnokokat és számtiszteket mentse fel a biztosíték letétele alól; a képviselőtestület a javaslatot elfogadja.

Dardi előadó jelenti, hogy a Macello-utcai városi teleket *Fery* Nándor, a fiumei butorgyár igazgatója hajlandó megvásárolni 30,000 koronáért és a vételár fejében lefizet 15,000 koronát, az összeg maradékát pedig három 5000 koronás részletben fizeti le.

A képviselőtestület elhatározza a telek eladását, de megkívánja, hogy a 15000 korona hitelről *Fery* biztosítékot nyújtson.

Brusarro előadása után megszavazzák a házbérköltséget a plassei iskola részére.

— Ah, Herr Lieutenant, mondta erre, ide tessék. Egy patkányt fogtam. Számoljon vele. Legalább nem terheli felelősség a lelkemet.

Az ujonan érkezett egy tejeles száju, csinos német ficzkó volt; alig több husz évesnél. Szadi az első pillanatra észrevette, hogy a legényke a kedélyes dél német faj egyik képviselője, valami müncheni braumeister fia s rögtön tisztában volt vele, hogy az a rokonszenves arcú fiatal gyerek nem fog beleegyezni egy brutális orgyilkosságba.

Megemberelte tehát magát és így szólt:

— Herr Lieutenant, én egy szegény muzsikus vagyok. Azért jöttem ide, hogy talán kenyeret találjak. De nem kémkedésből, mint az őrmester ur gondolja. A házat, ahol laktam, az imént gyújtotta fel az önök kartácsa.

— Hazudik, mondta a másik. Kém. Megleste a rejték helyünket s ha szabadon bocsájtjuk, elárul, ki kell hát végeznünk.

— Jó, jó, mondta a hadnagy. De nem pisztolylyal. Különben előbb vacsoráljunk.

Mialatt a két porosz a kérdést pro és kontra halkan jól megvitatta, Szadi újra fellélegzett.

— Maga azt mondja, hogy hegedős. Hogyan tudja ezt bizonyítani? — kérdezte a hadnagy.

— Hegedűmmel! kiáltott Szadi örömmel. Ott van a lépcsőn.

A felelet nagyon meglepte az embereket.

— Menjen és hozza elő, mondta a hadnagy az őrmesternek. Reggelig még hosszú az idő. Hadd mulattasson az a ficzkó egy keveset. A százados ugyanis szereti a zenét.

Mialatt az őrmester a lépcsőkön feltípegett,

A kormányzáság átíratát a halcsarnokra vonatkozólag tudomásul veszik. Az átírat szerint a halcsarnokot két részre osztják. Az egyik része az elárusítóké, a másik a halászoké lesz, akik egyenesen a vevőnek adhatják el a halat.

A képviselőtestület tudomásul veszi a sanvitoi iskola elhelyezését.

Bruss indítványára elhatározzák, hogy az esküdtek kisorsolására a bizottságot a jövő ülésen választják meg.

Host előadó felolvassa *Stupicich*nek a tanítónők ismert ügyében beadott indítványát.

Stupicich kijelenti, hogy ha a tanítók és hivatalnokok kinevezésére a képviselőtestület van hivatva, akkor az igazgatóság kinevezése is a képviselőtestületet illeti meg.

Bruss azt mondja, hogy az iskolai igazgatóság kinevezésére az iskolaszék van hivatva, már azért is, mert ezt a képviselőtestület választja meg.

Többen szólnak még a kérdéshez. *Stupicich* olyképp módosítja indítványát, hogy az iskolai igazgatóságot ezentul az iskolaszék jelölje.

Ivanossich azt indítványozza, hogy az iskolai igazgatóságot ezentul az iskolaszék jelölje ki, de a kinevezés a képviselőtestületet illesse meg.

A többség *Ivanossich* javaslatát fogadja el.

Az idő előrehaladott volta miatt az ülést este 8 óra 20 perczkor berekesztik.

— **Az olasz kereskedelmi szerződés a képviselőházban.** Jeleztük, hogy a képviselőháznak az olasz kereskedelmi szerződés elintézése lesz egyik legsürgősebb munkája. A kormány már a keddi ülésen beterjeszti az erről szóló törvényjavaslatot, mely valószínűleg az ellenzék éles támadásának lesz kitéve. Súlyos aggodalmat kelt az ellenzéken, hogy a szerződést Ausztriában a tizennegyedik szakasz alapján kell életbeléptetni, mivel szinte kétségtelen bizonyossággal megállapítható már most is, hogy a reichsrath az új parlamenti esztendőben sem lesz munkaképes. A tizennegyedik szakasz alkalmazása ellen meginduló vitában pedig nálunk az egész ellenzék részt vesz.

a hadnagy nyugodtan rágyújtott egy szivarra s gunyosan kérdezte:

— Nyomorúságos kereset ez a magáé ilyen háborús világban, nemde?

— Olyan nyomorúságos, hogy közel vagyok az éhenhaláshoz, mondta Szadi méltóságos egyszerűséggel.

— És a szemétdombon keresi kenyereit? . . . Igazi muzsikus!

— Három éve nap-nap mellett megteszem azt a sétát. Megszoktam, mondta Szadi visszanyerve egész önuralmát. Különben mi rossz van benne?

— A kapitány majd megtanítja rá, hogy mi. Ne ámítsa magát: ő főbelöveti önt. Én a magam részéről egy légynek se tudnék ártani. Jobban szeretem az élőket, mint a holtakat. Ez az oka, hogy megengedem önnek, hogy elmondja utolsó imáját.

A tejeles száju hadnagy nagyon mulatságosnak tartotta saját élczelődését és így folytatta:

— De talán nincs is szándéka imádkozni, tisztelt uram? Más nemzetek mindig imádkoznak, de a francia hegedül . . . De ime itt a hegedűje! És a hadnagy durva kézzel bontogatni kezdte a fekete bőrtokból.

— Csak csinálja, az Istenért! kiáltott Szadi rémültében. Az én hegedűm 5000 frankot ér.

— Lehet, hogy nekünk még annál is többet! De ezt majd a százados ur fogja megmondani . . . Erre kérem, ha úgy tetszik és ha talán a lövetés nem volna inyére, kötéllal is rendelkezünk.

A hadnagy magával vitte a hegedűt a

Előfizetési felhívás.

Szeptember hó 21-ikén előfizetést nyitottunk lapunkra.

„A Tengerpart“ ünnep és vasárnap kivételével naponként délután öt órakor hatnyolcz oldalnyi terjedelemben jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 8 fillér.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz

„A Tengerpart“ kiadóhivatala,
Fiume, Riva Szápáry, Adria-palota.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.

Abbonamento al giornale.

Ai 21 settembre abbiamo aperto un abbonamento al giornale quotidiano „A Tengerpart“.

Il giornale „A Tengerpart“ escirà ogni giorno — eccettuate le domeniche ed i giorni festivi almeno in otto pagine.

Prezzi d'abbonamento.

Loco a domicilio o altrove colla posta:

Anno intiero	cor. 24.—
Semestre	„ 12.—
Trimestre	„ 6.—
Un mese	„ 2.—

Numero singolo cent. 8.

L'abbonamento si può principiare da qualunque giorno.

L'amministrazione del giornale

„A Tengerpart“

Fiume, Riva Szápáry, palazzo Adria.

Telefono della redazione e amministrazione: No. 224.

pinche végéig. Ott egy lépcsőn lementek egy még tágasabb helyiségbe, ahol egy durván taragott asztalnál több tisztült és halkán csevegett. Mikor Szadit észrevették, jelentős pillantásokat váltottak egymással. Szadi ebből azt következtette, hogy porosz verembe került. Bizonyosan ezek voltak azok a tiszték, akik Strassburg ostroma alatt a Vörös Herczeget minderről értesítették Párisban.

Elő kell kivíni a kapitányt, mondta az egyik.

Mialatt valaki a kapitányért ment, az őrmester azt kérdezte Szaditól, hogy éhes-e?

Szegény Szadi, ha éhes-e? S mikor azt felelte, igen: megfogta a kezét s belemártotta a forró levesbe.

Szadi fájalmában felordított. Az őrmester röhögött, de röhögése a torkára forradt, mert a sötétből előbotorkált egy sötét alak s az őrmesternek olyan pofont adott, hogy úgy szólt, mint egy pisztoly.

— Mi baja ezzel az emberrel? kérdezte az ujonjt.

— Kém. Most fogtam el a falaknál, százados ur.

— Ez nem kém. Ez Szadi, a hegedüs.

Szadi megfordult az ismerős hangra és örömben felkiáltott:

— Ludenmayer! Drága jó barátom!

— Szadi! Szegény öreg ficzkó. Lehetséges ez?

— Lehetséges. De az i gazat megvallva, olyan éhes vagyok, hogy a csontokat felszedgetném, ha eldobnák.

— Na arra ugyan nincs szükség, velünk fogsz vacsorálni. Őrmester! Egy terítéket Szadi

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Tisza István nyílt levele.

Budapest, okt. 8. Tisza István gróf miniszterelnök nyílt levelet intézett ugrai választóihoz. A levél bevezető soraiban visszapillantást vet a lefolyt parlamenti küzdelemre és hálával emlékszik meg a király bölcsességéről, aki kivezette a nemzetet a bonyodalmakból. Azután visszatekint a nemzet régibb multjára, majd a kiegyezés korszakalkotó fordulatát ecseteli, mely idő óta nagy haladás mutatkozik az ország anyagi és erkölcsi fejlődésében. Majd áttér a közelmúlt bonyodalmaira, elmondja a maga megbiztatásának és az obstrukció végső megtörésének történetét, aztán így folytatja:

Igaz, hogy az alkotmányos rend ez idő szerint helyreállott, de a közelmúlt eseményei tanuskodnak arról, hogy minő ingatag alapon áll a parlamenti rend. Dmokles kardja függ a nemzet feje fölött. Ötletszerűen összeverődő bármily kicsiny csoport megállíthatja a képviselőház egész gépezetét és gáncsot vehet a magyar nemzet előretörő munkásságának. Bizonyítják ezt a közelmúlt bonyodalmai. Semmit el nem értünk. mig e szegényteljes állapotot nem orvosoltuk. Bűnös könnyelműség és kötelességünkről való gyáva megfélekedés volna, ha föl nem használnók a helyreállott rend és nyugalom időszakát arra, hogy megszerezzük a magyar alkotmányos élet állandó biztosítékait. A szólásszabadságot, a parlament tárgyalásait végszükség nélkül nem szabad korlátozni, de a parlament ne legyen játékszer jelentéktelen töredékek kezében. A nemzetet nem szolgáltatathatjuk ki ezek szépselyeinek.

Levelét így végzi a miniszterelnök: Ez nem pártkérdés. Nem kicsinylem

feladatunk nehézségeit. Meglehet, hogy az önfentartási ösztön egész szilajságával fogják utunkat állni azok az elemek, amelyek csak a botrányok, a parlamenti anarchia napjaiban remélhetik érvényesülésüket. De nekünk minden erőnkkel meg kell a parlament méltóságát és rendjét védenünk, hogy a nemzet jövőjét biztos alapra fektessük. E küzdelemben bizonyára a parlament rendjének és méltóságának védelmezői mellett lesz a nemzet tulajdonos nagy többsége.

Tisza István gróf miniszterelnöknek ez a nyílt levele tegnap a késő esti órákban lett nyilvánossá és nagy meglepetést keltett parlamenti körökben. Az ellenzék nagy megdöbbenéssel fogadta a házszabályok revíziójának ezt a bejelentését és úgy magyarázzák, hogy ez hadüzenet a parlamenti szabadság ellen.

Ugron Gábor holnap Szentésre utazik Molnár Jenő képviselővel, aki ott beszámoló fog tartani. A választók gyűlésén Ugron Gábor is beszédet mond, amelyben válaszolni fog Tisza István gróf miniszterelnök nyílt levelére.

Főispánváltozás.

Budapest, okt. 8. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Schmausz Endrét, Szabadka és Baja városok főispánját ez állásától saját kérelmére fölmentette és kiváló szolgálatának elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta neki. Schmausz helyébe Bezeredy Istvánt nevezte ki Szabadka és Baja városok főispánjává a király.

Lujza hercegnő ügye.

Bécs, okt. 8. Koburg Lujza hercegnő elmeállapotának megvizsgálásával már megbiztak három kiváló francia elmeorvost.

A kapitány mosolygott Szadi megjegyzésén; de azért látható izgatottsággal kérdezte:

— Es miért ne látnám őt többé?

— Mert tudják, merre fog czirkálni az éjjel.

— Tudják!? Kik tudják?

— Leroise és a táborkar. Már a verebek is azt csiripelik a háztetőn, hogy hol rejtőznek. Azért jöttem, hogy őnt figyelmeztessen. De csakis őnt és senki más.

Felemelte mutatóját, mintegy megerősítendő a mondottat.

A poroszok hangosan kiabáltak kártyázás közben, a bor a fejükbe szállt.

Ludenmayer elkomolyodott. Mély gondolatok vontak barázdát homlokára, aztán azt kérdezte:

— Ugy tudom, Leroise barátja önnek?

— A mennyiben a nevének zeneórákat adtam.

— Akkor a tanítvány figyelmeztette őnt?

— Azzal ne törődjék, csak igyekezzen menekülni, mig nem késő.

— De önnek is velem kell tartania.

— Az feltűnő lenne. Én itt maradok, ha fel is kötnek.

— Adja becsületszavát nekik, hogy hallgatni fog és a hajszála se fog meggörbülni. Mi sincs könnyebb ennél.

— Lehet, de hagyjuk ezt. Most csak arról van szó, hogy ön biztonságba jusson. Bölcs ember nem várná be, hogy még egyszer figyelmeztessék.

Összenéztek s a kapitány most meggyő-

mesternek. Ha ugyan meg nem veti, hogy poroszokkal egy tából egyék. Vacsora után majd beszélgetünk közös barátainkról.

A társaság egy kissé zugolódott e miatt, de az őrmester hamarosan megterített és a spiont leültette.

Az alatt a kapitány igyekezett megnyugtatni a kompániát, hogy Szaditól nincs mit tartani.

De Szadi, akinek ez fülébe jutott, felforradt:

— Ebben már ellent kell mondanom, mert ha hatalmamban állna, egytől-egyig felkötteném önöket.

A poroszok nevettek. Milyen lángoló hazaszeretet. gondolták magukban, Farkasveremben arról beszél a bárány, hogy megessi a farkasokat.

A kapitány megveregette Szadi vállát s így szólt.

— Mig a Vörös Herczeg megjön. vendégünk lesz. Azután elküldjük Münchenbe az operába Wagnert játszani. Eljön Münchenbe, Szadi? Lucy is ott van. A maga kedves kis Lucyje.

Szadi sóhajtott, de nem felelt.

Hirtelen egy gondolat villant át agyán; hátha isten vezérelte ide, hogy a poroszok árulója lehessen? De nem. Azt nem teheti, hisz akkor Ludenmayert is elveszti. Az pedig becsületesség lenne, mikor éppen csak az imént mentette meg életét.

— Mondott ön isten hozzádot a kis hadnagynak, százados ur? kérdezte Szadi barátjától. Mert azt hiszem, hogy nem látja őt többé.

A háború.

Csifu, okt. 8. A japánok újra megkezdtek az általános ostromot Port-Artur ellen. Szakadatlanul ágyuzás hallatszik. Az ostrom részleteiről még semmi hír.

Tokio, okt. 8. A port-arturi japán szárazföldi útegek súlyos sérüléseket ejtettek az orosz hadihajókon. A port-arturi kikötőben négy hajót rongáltak így meg, egyet pedig teljesen tönkretettek. A hajók neveit nem tudják.

London, okt. 8. *New-Yorkból* jelentik, hogy öt vizalattjáró hajót szállítottak Japánba az ottani és a chicagói hajógyárakból.

Sanghai, okt. 8. A japánok Niucsang közelében elkobozták a Hong-Kongból jövő *Sishan* nevű angol hajót, mely élelmiszert akart Port-Arturba szállítani.

Horvát diákok tüntetése.

Zágráb, okt. 8. Az itteni egyetemen a horvát diákok ellenséges állást foglalnak el az ujonan rendszeresített magyar irodalmi tanszék tanára, *Greksza* ciszterczi pap ellen. A diákok kijelentik, hogy tüntetésük nem a magyar irodalmi tanszék ellen irányul, hanem *Greksza* személye ellen, akinek irodalmi érdemei nincsenek s véleményük szerint egy nálánál sokkal érdemesebb embernek, *Piszarevics* dr.-nak igazságtalan mellőzésével jutott a tanszékhez.

Meggyilkolt polgármester.

Banjaluka, okt. 8. A banjalukai kerületben levő *Novi* községben *Ferid* bég nagybirtokost és polgármestert meggyilkolták. A tettes ismeretlen.

Szlovén egyetem Krajnában.

Laibach, okt. 8. A tartománygyűlés tegnapi ülésén *Hribar* képviselő szlovén nyelvű egyetem felállítását sürgette.

zódott, hogy a hegedűs sokkal többet tud, mint a mennyit elárult, azért is csak azt nézte, hogy a saját bőrét juttassa szárazra. Tétovázás közben odaszólt bajtársainak, hogy jól bánjanak Szadival, mert az ő vendége. Szadi fülébe pedig azt sugta:

— Vigyázzon magára. Rossz hangulatban vannak.

Szadi bizalmasan intett fejével, de szive hevesebben vert, mikor a pinczeajtó bezáródott a kapitány után s vizsga szemmel igyekezett kiolvasni az ottmaradtak arcvonásaiból, hogy vajjon mi a szándékuk vele.

A tiszték egy része a sok italtól benyalkalva már jóízűen hortyogott a szalmán; de a szakács és még egy pár éber szemmel kísérte a kapitány vendégének minden mozdulatát. Szadi tudta, hogy élete egy hajszálon függ, de mikor egy nagy, tagbaszakadt porosz megtöltötte pisztolyát, egy szikrát sem volt megijedve. Főbe nem lönek, gondolta magában, mert félnek zajt csapni, hanem a kötél... az már más, azzal nesztelenül is lehet valakit a másvilágra küldeni.

Szadi tetette magát, mintha nem félne és beletemetkezett a szalmába, el lévén határozva, hogy aludni fog.

Nemsokára a többiek is követték példáját s pár perc múlva az egész pincze visszhangzott a poroszok hangos hortyogásától.

Szadi sokáig nem tudott aludni, folyton azon tűnődött, mi lesz vele, ha a kapitány nem jön vissza. Hegedűjét, egyetlen kincsét a világon, a mit a kapitány visszaadott neki, feje ölé akasztotta egy szegre. Vajjon mit monda-

Indítványozza, hogy menesszenek e célból a királyhoz egy küldöttséget és válasszanak bizottságot az egyetem építési munkálatainak vezetésére.

Az osztályosrajáték huzása.

Budapest, okt. 8. Az osztályosrajáték mai huzásánál 40000 koronát nyert a 37690 számú sorsjegy; 20000 koronát nyert a 26579 számú sorsjegy; 15000 koronát nyert a 8034 számú sorsjegy és tiz-tizezer koronát nyertek a 71466 és 79544 számú sorsjegyek.

Tüntetés Lueger ellen.

Bécs, okt. 8. Tegnapi itt népes munkásgyűlés volt, amely nagy tüntetést rendezett *Lueger* polgármester ellen, mert az alsó-ausztriai tartománygyűlés ülésén a minap azt mondta, hogy akik május elsején a Práterbe vonulnak, azok mind *lumpok*. A bécsi községtanács haladó pártja elhatározta, hogy szintén állást foglal *Lueger* ellen és nem vesz részt azokon az ünnepeken, amelyeket *Lueger* tiszteletére hatvanadik születésnapja alkalmából készülnék rendezni.

Kirabolt takarékpénztár.

Titel, okt. 8. A *felsőkaboli* takarékpénztár helyiségébe betörték és az egész készpénzt elvitték. A hatóságok megindították a legerélyesebb nyomozást, de eddig még nem sikerült a tettesek nyomába jutni.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai ezentúl mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva 6. szám* és a *Corsia Deák 34. szám* alatt levő dohánytőzsdében (a Hungária-szálló és a Csizmas-féle fióküzlet között.)

nának a francia csapatok, gondolta magában, ha most egyszerre ott toppannék s azt mondanám: »A Szent Gervais székesegyház közelében van egy rombadőlt ház, annak a pinczéje tele van porosz kémekkel. Menjete oda, egytől-egyig elfoghatjátok, mert alszanak.« — Csak valakit odaküldhetne! Megkeserültetné a poroszokkal azt a sok rossz napot!... De nem mozdulhatott. Ha egyet lép: halál fia. Hallgatott tehát és számolta a kinosan futó perczeket. Egy pillanatra végre elszenderült s az őrszem kiáltására ébredt fel, aki lejött társait figyelmeztetni, hogy vigyázzanak. Alig ejtette ki e szavakat, katonaság harsogó felvonulása lőn hallható. A poroszok eloltották a lámpát. Koromsötét lett. Szadi levette a szegről hegedűjét s ahogy még soha életében nem játszott, egész lelkét beletemetve a dalba, minden ereiből rázendített a *Marseillaise-re*. Hurja szakadtáig húzta a nemzeti dalt, hiába vágott rá egy átkozott porosz, ő csak húzta szakadatlanul, mert tudta, hogy meg van mentve: azok, akik feje felett masíroznak, testvérei, francziák!

Mikor a hegedűt észrevették, megállottak. Ő megmondta, mi van a pinczében s a katonák feltűzött szuronynyal lerohantak.

— Ezt a napot legalább megboszultam, gondoltam magamban.

— Münchenbe nem megyek, Lucy sem fogom látni; de kötelességemet megtettem.

És jókedvűen vágott neki a rettenetes éjszakának: részére tele reménytelenséggel és kétségbeeséssel.

— **A kormányzó a kivándorlási házakban.** *Rosner* Ervin báró kormányzó nevével együtt tegnap ismét meglátogatta a kivándorlási házakat. A kormányzó szóba állt több kivándorlóval, akiktől sok panaszt hallott. Különösen az orvosi vizsgálat ellen panaszkodtak. Elmondták, hogy megvizsgálás végett ide-oda küldözgetik őket, miáltal sok időt veszítenek. Tegnapi azonban mindjárt a kormányzó jövele után megérkezett az orvos és azonnal hozzálátott a vizsgálatához.

— **Esküvő.** *Guseck* Rikárd, a Jellacsics-gealozred ezredese, ma délben vezette el-tárhoz a latári plébániatemplomban *blaskoveci Libaš* Zdenka kisasszonyt.

— **Kivándorlók figyelmeztetése.** *Newyorkból* táviratozzák: Az egész sajtó óva inti a keleteurópai kivándorlókat attól, hogy a Cunard-társaság jegyeivel utjukat Németországon keresztül vegyék. Minthogy a német hajóstársaságoknak a német kormányra gyakorolt befolyása következtében a Cunard-társaság jegyeivel utazó kivándorlók elől, akik valamely kikötőbe igyekeznek, elzárják a német határt, azt ajánlják nekik, hogy Libaun vagy Fiumén keresztül utazzanak.

— **Kirándulás.** Holnap, kedvező idő esetén a *Liburnia* gőzösön kirándulás lesz Pólába. Indulás Fiuméből reggel háromnegyed nyolcz órakor, Pólából délután négy órakor. A részvételi díj ugyanolyan, mint a szerdai járaté.

— **Kocian hangversenye.** *Kocian* Jarosláv hangversenyét ma este tartják meg. A hangverseny műsora egy kis változást szenvedett, amennyiben *Voghera* Tullius dr. helyett *Volavy* Margit kisasszony fogja zongorán kíséni a művész játékát. A megváltozott műsor a következő: 1. *Ernst*: Fa diesis, előadja *Kocian*. 2. *Smetana*: A tenger partján, előadja *Volavy*. 3. a) *Dienzl*: A fonók éneke, b) *Wagner*: Albumlap, c) *Wieniawski* Tarantella — *Kocian*. 4. *Strauss-Schutt*: Parafraze — *Volavy*. 5. *Paganini*: I palpit — *Kocian*.

— **Térzene.** Vasárnap délben a Jellacsics gróf nevét viselő 79. számú gyalozred zenekara adja az *Adamich-téren* a szokásos térzenét. A zenekar öt zenedarabot fog játszani.

— **Beteg főpap.** *Maurovics* Antal dr. zenggi püspök a *Hrvatska* jelentése szerint életveszélyesen megbetegedett. A beteg főpapot zenggi székhelyén ápolják.

— **A vasárnapi hajójáratok.** Holnap, vasárnap, a Magyar-horvát hajóstársaságnak következő járatai indulnak kikötőnkől:

Ikába és Lovranába a *Száva* hajó indul félhárom órakor s Voloszkát és Abbaziát is érinti. A *Száva* Lovranából hat órakor, Ikából félhétkor indul el. A jegy ára oda és vissza 80 fillér.

Abbaziába a *Sirály* és *Volosca* hajók indulnak reggel 7 órától déli 12 óráig és délután 2-től 6-ig óránként. Abbaziából 7 órakor este jön az utolsó hajó. A jegy ára oda és vissza 1.20 korona.

— **A filharmóniai társaság** felkéri azokat a tagjait, akik a drámai osztályhoz tartoznak, hogy ma, szombat este félkilenczkor jelenjenek meg a társaság helyiségében.

— **Az Egyesült Államok gyásza.** *Payne*, az amerikai postaigazgató a múlt csütörtökön Washingtonban elhunyt. A helybeli amerikai konzulátuson a gyászjelül félárbczra bocsátották a zászlót.

— **Szerelmi dráma Nápolyban.** *Nápolyból* jelentik: Rendkívüli feltűnést kelt egy tegnapi délután elkövetett gyilkosság. Amikor *Laurenti* egyetemi tanár felesége a pályaudvar felé ment, hogy San Giovanni di Gardoba utazzék, egyszerre csak odalépett hozzá *Som-*

melli egyetemi hallgató és öt revolverlövést tett rá. Az asszony halva rogyott össze. A fiatal ember, aki boldogtalanul szerette az asszonyt, a hatodik lövéssel önmagát akarta megölni. Haldokolva vitték el a véres tett színhelyéről.

— **Megtiltott árulerakás.** Tizenhat napi utazás után tegnap érkezett ide *Benghá-sziból* (Tripolisz) egy *Haire* nevű hajó. A hajó csontrakományt hozott a Coschina cég számára. Az egészségügyi hatóság megtiltotta a hajónak az árulerakást az itteni kikötőben.

— **Nagy tinhal-szállítvány.** Tegnap délben Arbeból két vitorlás nagy tinhal-szállítványt hozott. Az egész szállítvány mintegy 7000 kilogramm. A halak egy részét az itteni halcsarnokban adták el, másik részét Triesztbe szállították.

TARKA VILÁG.

Amerikaiasan.

Egy olvasónk írja, hogy a napokban egy országos nevű nagykereskedésben volt dolga és az alábbi csinos kis jelenetnek volt véletlen tanúja.

Kijött a főnök ur és odaszólt az alkalmazottak közé:

— Löwy ur!

Löwy ur jelentkezett és a főnök ur közömbösen mondta neki:

— Löwy ur, menjen haza és csomagoljon be.

— Igenis, főnök ur!

— Aztán írja össze a sürgős adósságait és azonnal fizesse ki azokat. A pénzt rendelkezésére bocsájtom.

Löwy ur értelmetlenül, de hálásan rebegte:

— Oh, főnök ur! . . .

— És egyáltalán, ha van valami szivbeli ügye, azt bonyolítsa le. Vegye el feleségül, vagy szakadjon el tőle, de azonnal! Ez a fő!

Löwy ur most már aggodalmasan rebegte:

— De főnök ur . . .

— És holnap reggel el fog utazni San-Franciskóba sürgős üzleti ügyben. Majd ott táviratilag megkapja tőlem a további utasításokat . . . No, Isten áldja meg, Löwy ur! A pénzt majd a pénztáros urnál fölveheti . . .

Szegény Löwy kövé meredten maradt a helyén és a főnök ur kegyes kezlegyintéssel bement a büroijába . . .

Kedvező anyagi helyzet.

Egy vidéki város kórháza megkereste B. községet, hogy adjon felvilágosítást egy betegének vagyoni állapotáról. A kórház gondnoksága ugyanis az ápolási díjakat szerette volna megtéríttetni.

A község a következő bizonyítványt küldte:

„Alulírott község által hivatalosan bizonyítatik, hogy Horváth Jánosné sem ingó, sem ingatlan vagyonnal nem bír és annak is több mint fele adósság.

KÖZGAZDASÁG.

A borbehozatali rendeletek keresztülvétele.

A borbehozatali rendeletek fontosabb határozatait, melyek a kölcsönös tárgyalások megállapodásainak megfelelően vannak szövegezve, lapunkban rövid idő előtt nyilvánosságra hoztuk és most a következő adatokkal egészítjük ki értesítéseinket: A származási bizonyítványokra, melyek eddig kimutatni tartoztak, hogy a vámkedvezményre igényt formáló borküldemény a lombardiai, velencei, középolaszországi, nápolyi vagy szicíliai borvidék talajterméke már nem lesz szükség és a származás igazolására elegendők lesznek a megfelelő számlák és a szállítási okmányok.

A kísérő okmányok tartalmának lényeges változását jelenti az a körülmény, hogy az összelegysúlyon kívül a hektoliterek teljes számát, tehát a köbtartalmat is meg kell jelölni.

Ez az előírás összefüggésben áll a házasítási arány (40 : 60) megtartására vonatkozó ellenőrzési határozatokkal. A vámhivatalok által eszközözendő vegyvizsgálati előírások megszűnnek, mert vagy a külföldi kísérleti állomások véleményadása ismertetik el, vagy pedig a bor megvizsgálása a bécsi, illetőleg a budapesti vegytani intézetekben válik szükségessé. Ez utóbbi akkor is szükséges, ha a hivatalosan eljáró vámközegnek a vegyi bizonyítvány helyessége ellen alapos gyanuja van.

Az eddigi meghatározás, hogy csak az *alkoholikus erjedés által triss szőlőből* előállított borok részesülnek a vámkedvezményben, továbbra is fennmarad. Figyelemreméltó az a körülmény is, hogy a borvegyész véleményadásában arra a kérdésre is tartozik felelni, vajjon a bor az 1904. évben szüretelt szőlőből való-e.

Eddig vitorlástartány hajókat is lehetett a bor szállítására felhasználni és külön rendeletek voltak érvényben az ily járművekkel érkező borokra nézve. Ezek a rendeletek most hatályon kívül helyeztetnek, miután csak a vasúton az ország határán át a hordókban érkező fehérborok lesznek szállíthatók. A rendelethez a kiállítandó vegyi bizonyítványok mintáit is csatolják, amelyek az eddigi használtaktól lényegesen eltérnek.

Hasonlóan, mint Németországban, csak az alkoholra, borkivoatra és cukorra vonatkozó adatokat fogják a bizonyítványba bevezetni.

A kísérleti állomásoknak minden bort annak valódiságára és származási évére nézve meg kell vizsgálni, azért is azok a savtartalom, glicerin és hamualkatrészeknek meghatározását el nem mulasztják, bár ezeket az adatokat nem kell a bizonyítványba bevezetni.

Nagy fontossággal bír az a körülmény, hogy csak oly borokat szabad behozni, a melyek oly mustnak erjedési termékei, mely nem kevesebb mint 18.4 és nem több mint 24 százalék cukrot tartalmazott. Ennélfogva egyrészt a 10 köbszázalék alkoholt tartalmazó bor még behozható, ha még annyi el nem erjedt cukrot tartalmaz, a mennyi $1\frac{1}{2}$ köbszázalék képzéséhez szükséges, másrészt azonban már a 13 százalékos bor ki van zárva, ha több mint 32 gramm el nem erjedt cukrot tartalmaz, mivel 16 gramm cukor szükséges egy köbszázalék alkohol keletkezéséhez és 15 köbszázalék, mint ismeretes, a megállapított maximális határ.

Ennélfogva a vegyi bizonyítvány a következőket fogja tartalmazni a) az alkoholtartalomnak a lepárolgási módszer által talált százalékát, b) a cukrot mint glikozet számítva és az alkoholegyenértéket a következő képlet szerint $\frac{x \text{ gramm cukor}}{16}$ c) a kiszámított alkoholtartalmat $a+16$ és d) a cukormentes szárazmaradékot (kivonat).

A megítélésnél a kiszámított alkoholtartalom és a cukormentes maradék mértékadó arra nézve, hogy a bor az előirt alkoholhatár ($11\frac{1}{2}$ —15 köbszázalék) közt van-e, illetőleg a minimális literenként 21 grammot kitevő kivonatszámot (százalékot) elérte-e és hogy a mustban eredetileg bennfoglalt cukortartalom kétharmada már alkohollá változott-e át.

A még eddig is ismeretlen határozatokból felemlítjük azt a részletet, hogy a határvámhivatal sürgönyileg való megkérdése, vajjon a beérkező küldemény által a 450.000 méter-mázsát kitevő maximális mennyiség még nem lett-e túlhaladva, csak a fél kivánságára és csak annak költségén eszközölhető. A vegyi megvizsgálást is már a határon lehet követelni. A házasítást a műveletek megkezdése előtt 24 órával az illető itteni pénzügyi hatóságnak be kell jelenteni, hogy az utóbbi a házasítási arányt (40 : 60) ellenőrző közeget küldheszen ki.

Minden ilyen bejelentésnek a műveletek terjedelmét ismertető adatot kell magában foglalnia és nem szabad kevesebbre, mint egy hektoliter külföldi borra vonatkozni.

Mint eddig is, a vámhivatalok meggyőződést tartoznak szerezni a pecsétlenyomatoknak sértetlenségéről, melyek minden hét millimétert meghaladó hordónyilásra alkalmazandók; új vegyi vizsgálatot azonban, ha a pecsét megvan sértve, csak az esetben fognak elrendelni, a jövedéki kihágást sejtene.

+ **Az olasz borkelendősége.** Az adriai vasutak statisztikai kimutatása megzafolja az apuliaiak gazdasági helyzetükről való panaszkodásainak jogosultságát. E kimutatás szerint a szüret megkezdése óta a bolognai vonalon Bari, Lecce és Foggia tartományokból 24—26 mustot vivő vonat közlekedik naponta, míg 1903-ban átlag csak 13—16 vonat közlekedett. Az árak a tavalyiakhoz képest hektoliterenként három lírával emelkedtek, a tarifák pedig félakkorák, úgy, hogy az állami bevételek 8 millióval csökkentek.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Steinitz Miksa, Dunkel Norbert, Kocian Jarosláv, Turcsányi György Budapest. — Wolavy M. Bécs. — Kanitz gróf és neje Abbazia. — Gordon A. London. — Rapatz M. Pörschach.

Deák szálloda. Lewandowski L. Ropczyze (Galiczia). — Fejér Elemér és neje Zemlén. — Rieger Rikárd Nagyszében. — Sánta Elemér és neje, Guttdiner Soma, Lipps Heuné, Enyinginé Budapest. — Cloeter Kristóf, Kopetzky Jenő dr., Putzer K. Bécs. — Szalay Géza és neje Apag. — Danesch Károly Mödling. — Ehrlich Náthán Chodau. — Pellel Rikhard Zára. — Wagner S. Steine.

Lloyd szálloda. Chvala József Zágráb. — Winter Lajos dr. Budapest. — Seifert Jenő Ogulin. — Kollman Károly, Cancellia Zdenkó Bécs. — Schammel Károly Boroszló. — Ghimessy László Nagyatád. — Vanpoticz Sándor Grác. — Gonano Lajos Zára. — Vrabancics S. Snej.

De la Ville szálloda. Laner Emánuel, Szántó József Bécs. — Gastkurd Ármin Csáktornya. — Aulich Weiner, Pechaček József, Vázsonyi Gyula, Braun Arnold, Kajtár Géza, Gayer Oszkár Budapest.

Hungária szálloda. Dysziczki Venczel Lódz. — Castelli Lukács Bécs. — Joglez Jobem Belgrád. — Rosenberg Lipót Szeged. — Löbl Samu Temesvár. — Sewinsky Henrik Varsó. — Salamon Elíz, Frank Jozefin Budapest. — Beck Vilmos Varsó. — Korber József dr. Mannheim. — Tonta Pál Turin. — Maurer Károly Fürth. — Meister Ferencz München.

Quarnero szálloda. Menerich János Trieszt. — Dehnebl Ferencz Cirkvenica. — Ocannof Bernát Girogava. — Cherincich N. Trieszt. — Meierschitz János Grác. — Mezey Jenő Budapest. — Navarotto Adriano Vicenza. — Berlet Frigyes Bécs. — Klinar István Rohitsch. — Bohein Ágoston Rohitsch. — Mehlo Richárd Bielitz.

Tőzsdéi árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Záratok.)

1904.

október

7 8

Budapest. Aranyár.

4%	K.	119.25	
Koronajár. 4%	"	98.15	
3 1/2	"	88.75	
Magyar földteherment.			
4%	"	98.—	
Horv. Szlavon	"	98.50	
Tisza-szab.	"	161.—	
Osztrák papírjár.	"	99.25	
• ezüst	"	100.—	
• arany	"	119.—	
• korona	"	99.—	
Osztrák-magyar bank	"	1615.—	
Magyar hitelbank	"	782.50	—
Osztrák hitelbank	"	675.50	
Osztrák-magyar vasut	"	655.75	
100 márka	"	117.37 1/2	
London vista	"	239.45	
Páris	"	95.20	
20 frankos arany	"	19.03	
100 lira (olasz)	"	95.10	
20 márka	"	23.46	
Bécs. Magyar hitelr.			
K.	783.50	780.—	
Osztrák hitelr.	"	678.80	673.50
Rimamurányi	"	526.50	
Union-bank	"	540.—	
Magyar államvasut	"	657.50	655.—
Leszám. bank	"	—	
Jelzálogbank	"	516.—	
Adria	"	464.—	
Länderbank	"	454.25	
Lloyd	"	722.—	
Török sorsjegy	"	133.50	
Berlin. Osztrák hitelr.	"	212.90	—

Budapesti árutőzsde.

Buza október	"	10.20	10.14
" április	"	10.64	10.57
Rozs október	"	7.58	7.50
" április	"	8.—	7.94
Zab október	"	6.92	6.90
" április	"	7.32	7.29
Kukoricza október	"	7.30	7.30
" május	"	7.49	7.45
Zsir	"	68.50	68.50
Szalonna	"	59.50	59.50

Newyorki gabonatőzsde.

(Sürgönyjegyzés).

Buza loco	Cent.	114 2/8	—
október	"	112 2/8	—
december	"	110 4/8	—
Tengeri	Cent.	55 3/8	—
október	"	52 4/8	—
december	"	—	—
Fuwardij Liverpoolba	pence	1.	

Gyarmatárak.

Kávé.

Havre Santos good average:			
Szeptember	Frank	44.50	—
December	"	45.—	—
Márczius	"	45.—	—
Hamburg Santos good average:			
Szeptember	Márka	36.25	36.25
December	"	36.75	36.75
Márczius	"	37.25	37.25
Newyork:			
Fair Rio loco	Cent.	8 6/16	—
Szeptember	"	6.55	—
December	"	6.85	—
Cukor.			
Prága frco Aussig kész	K.	26.60	26.45
" " uj	"	26.60	26.45
frco Prága raff.	"	—	—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Végeladás

Csak még néhány napig tart

Minthogy butor üzletemet véglegesen felosztatom, a raktaron lévő összes árut mélyen leszállított árban eladom.

Hálószoba butor, matt
Ebédlőszoba butor, matt
Szalon butor, matt
Irodai butorok és
teljes szoba berendezések

matt, vagy fényezett egyes butor, darabok, pamla-
 gok, székek, konyhába való butorok, képek, tük-
 rök stb.

Alkalmi vétel

Szálloda tulajdonosoknak, vendéglősöknek és fia-
 tal házásoknak.

ROSENBERGER I.

Fiume — Corso 12 — Fiume.

BERLITZ SCHOOL

nyelviskola felnőttek részére.

Külön tanfolyamok nőknek és férfiaknak

Prospektus ingyen és bérmentve.

Megkeresések és felvilágosítások

Via Ciotta 3. szám. FIUME Via Ciotta 3. szám.

Hirdetések felvételneivk a kiadóhatalban.

EXNER RUDOLF

Első butorszallító és szállítmányozási vállalat

Központ: Trieszt, Via della Stazione 17.

Képviselő Fiumében: EGGENHÖFFNER R.

Via della Sanità 4. földszint.

Költözködések elvállalása ugy a városban mint bármely idegen
 helyre legujabb mintaju 6 és 8 méter hosszu, előnyös szerkezetű
 butorszallító kocsikkal.

Butoroknak és értéktárgyaknak őrizetbe vétele.
 Mindennemű csomagolások elvállalása. Tárgyaknak házhoz szállítása
 és onnan való elvitele.

MAGYAROK OTTHONA!
Ro senthal Lipót -- Fiume
AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, Japan és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár
10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJCZÁR.

Csak keveset használt butor
olsón eladó: Piazza Mercato
Coperto 2. szám III. em.
jobbra.

Az életben soha többé
 nem kínálkozik ily ritka alkalom.
500 darab frt 1.95-ért

Egy remek aranyozott pontosági óra, jól járó 3 évi jótállással, hozzáillő láncszal együtt, 1 divatos, selyem uri nyakkendő, 3 drb. f zsebkendő, 1 remek uri gyűrű utáncz drágakövel, 1 gyönyörű börpénztárca, 1 remek zseb-piper tükör, 1 pár kézelőgomb, 3 mellgomb, 3% double-arany patenzár, 1 elsőrendű nikkell író-eszköz, 1 eleg. párisi női melltű, (ujdenság) 1 pár fülbevaló szimili-brillánszal, igen csálékony, 5 tréfás tárgy, nagy derűtséget idéző elő fiatalnál és öregnél, 20 drb fontos levelezési tárgy és még 400 darab különféle otthon nélkülözhetetlen tárgy. Mindez, együttvéve az órával, mely egyedül megéri az árát csak frt 1.95-be kerül. Szétküldése utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével az **Óra Szét-küldési ház** által.

Sibán f. - Krakau 16. sz.

NB. Nem megfelelőért a pénzt visszaküldöm.

Bazár „Al Buon Mercato“
R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

A legjobb bevásárlási forrás.
NAGY VÁLASZTÉK.
 Mindennemű esipók, gyermekjáték, diszmű-tárgyak és utazási cikkekben.

„De la Ville“

kávéházban

Szombat, f. hó 8-án és a következő napokon nagy

Varietéé orfeum előadás.

Kezdeté este 8 órakor.

Kiadó

2 nagy üres szoba, kis mellékszobával és fél konyhával első emeleten a város közepén havi 18 frtért. Közelebbit Mamula ügynöknél.

Háziszolga

ió fizetéssel azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Ujságkihordó (asszony is lehet) azonnali felvételre keresztetik. Czim a kiadóhivatalban.

? IRIS ?

Gyakornok

40-50 korona
 havi fizetéssel
 azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Cognac
 az Első Tokaji Cognac gyár terméke a legkedveltebb.
 Különlegességek:
Gyógy Cognac és Diabetikus Cognac.
 Kapható minden finomabb ételmezési és cukrász üzletekben.
 Képviselet Fiumében:
FABICH FERDINANDO.

Könyvnyomdai műintézet

Tipografia artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.
 TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatba vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolesóbban.

— ESEGUISCE —

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

Hirdetések és előfizetések

„A TENGERPART“

czimú politikai napilapra felvétetnek a kiadóhivatalában: **Fiume „Adria“ palota.**

Inserzioni ed abbonamenti
 per il giornale politico quotidiano

„A TENGERPART“

si ricevono nell' amministrazione del giornale.
FIUME, PALAZZO „ADRIA“.

„Adria“ magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság.

Atlanti szolgálat.

1904. október havában az alant felsorolt első osztályú gőzösök vagy ezek helyettesei fognak Fiuméből az alant megjelölt irányokban és külföldről hazafelé indítani, feltéve, hogy rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályozzák:

KIVITEL			BEHOZATAL			
Hová	Gőzös	Kelet	Honnan	Hová	Gőzös	Kelet
New-York	»Slavonia«	6	Bordeaux	Fiume	»Baross«	25/IX - 5/X
Liverpool ¹⁾	»Tyria«	1-10	Rotterdam	»	»Bathori«	25/IX - 5/X
Rotterdam, Antwerpen ²⁾	»Duna«	5-15	London	»	»Deák«	25/IX - 5/X
Hull, Newcastle o/T	»Austria«	5-15	Rouen	»	»B. Kemény«	1-10
Liverpool ¹⁾	»Flaminian«	5-15	Glasgow	»	»Szent István«	1-10
Rouen	»Stefánia«	10-20	Liverpool	»	»Algerian«	1-10
Hamburg ¹⁾	»Lusitania«	10-20	Rouen	»	»Zichy«	1-10
London ¹⁾	»Jago«	10-20	Rotterdam	»	»Andrássy«	5-15
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro			Hamburg	»	»Pergamon«	5-15
Santos [*]	»Nagy Lajos«	20	Bordeaux	»	»Széchény«	10-20
New-York	»Pannonia«	20	Liverpool	»	»Brescia«	10-20
Bordeaux ²⁾	»Balaton«	15-25	New-York	»	»Ultonia«	18
Lissabon ¹⁾ , London	»Kolozsvár«	15-25	Glasgow	»	»Tisza«	15-25
Liverpool	»Aleppo«	15-25	Westhartleppol	»	»Matlekovits«	15-25
Glasgow ²⁾	»Baross«	21-31	Liverpool	»	»Palermo«	15-25
Rouen ²⁾	»Bathori«	21-31	London	»	»Syria«	15-25
Hamburg ¹⁾	»Venezia«	21-31	Hamburg	»	»Soederhamn«	15-25
Liverpool ¹⁾	»Bulgarian«	21-31	Rouen	»	»Kálmán király«	21-31
Hull, Newcastle o/T	»Ebro«	21-31	Hull, Newcastle o/T	»	»Voltorno«	21-31
Rotterdam, Antwerpen	»Szeged«	25/X-5/XI	Buenos Ayres	»	»Tibor«	25 X - 5 XI
			London ¹⁾	»	»Murillo«	25 X - 5 XI
			Liverpool ¹⁾	»	»Pavia«	25 X - 5 XI

A * -gal megjelölt viszonylatban a gőzös **Triesztet** is érinti.

Atrakodó szolgálat közvetlen hajóraklevelek alapján a felsorolt kiindulási kikötőkből az összes földközi és adriai tengeri kikötőkbe, valamint az osztrák Lloyd levantei, keletindiai, kínai és japáni vonalaira.

¹⁾ Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse, illetőleg hogy ezt a járatot ne teljesítse vagy későbbre halasztssa.

Középtengeri szolgálat.

FIUME—MALTA—OLASZORSZÁG—DÉL FRANCZIAORSZÁG—SPANYOLORSZÁGI vonal.

Fiuméből: »Rákóczy« október 6-án, »Lederer Sándor« 13-án, »Szent László« 20-án, »Kassa« 27-én.

Valenciából: »Kassa« október 5-én, »Zrinyi« 12-én, »Mátyás király« 19-én, »Rákóczy« 26-án.

TYRRHENI VONAL.

Az első osztályú gyorsgőzös **ÁRPÁD** minden szerdán délben **Marseilleből Genuába** indul és pedig 1904. október 5-én, 12-én, 19-én és 26-án. Minden csütörtökön este 8 órakor **Genuából Nápolyba**. Minden szombaton délután 4 órakor

Nápolyból Marseillebe és pedig 1904. október 1-án, 8-án, 15-én, 22-én, és 29-én

FIUME-ÉSZAKAFRIKAI vonal. Fiuméből: indul »Adria« október 6-án, »Szápáry« 20-án.

Tangerből: indul »Szápáry« október 3-án, »Adria« 17-én, »Szápáry« 24-én.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME - NEWYORK

közvetlen összeköttetés Éjszak - Amerikával.

A „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétől Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

180 Korona

Legközelebbi gőzösök indulnak:

„Pannonia“ október 20.án – „Ultonia“
novemb. 10.én – „Slavonia“ novemb. 24.én

A **fiumei kivándorlási iroda** (Via Alessandrina) készséggel és díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni szándékosoknak szükségük van.